

(บทความเผยแพร่ในคอลัมน์ “ก้าวสู่สังคมธรรมาภิบาลกับศาลปกครอง” หนังสือพิมพ์ อปท. นิวส์)

นายก อบต. ดำรงตำแหน่งขณะประกันความชำรุดของงาน : เป็นผู้มีส่วนได้เสียหรือไม่ ?

ธัญธร ปังประเสริฐ

พนักงานคดีปกครองชำนาญการพิเศษ

สำนักวิจัยและวิชาการ

● **ประเด็นชวนคิด**

เรื่องที่จะคุยกันนี้...ถือเป็นเรื่องใกล้ตัวของผู้บริหารท้องถิ่น เช่น ผู้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากกฎหมายห้ามมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเป็นคู่สัญญา เพราะต้องการให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตเที่ยงธรรมและเป็นกลาง มิให้เกิดกรณีผลประโยชน์ทับซ้อนและการขัดกันแห่งผลประโยชน์ระหว่างผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตัวที่ยากจะแยกออกจากกันได้ นั่นเองค่ะ

สำหรับ “ประเด็นชวนคิด” ที่จะชวนคุยกันวันนี้...ก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับความเป็นผู้มีส่วนได้เสียของผู้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งในขณะดำรงตำแหน่งยังอยู่ระหว่างการรับผิดชอบงานจ้างตามระยะเวลาประกันงานจ้าง เช่นนี้...จะถือเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ตนสังกัดอยู่ หรือไม่ ?

ข้อเท็จจริงของเรื่องมีอยู่ว่า... นายโกวิทในฐานะหุ้นส่วนผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. ซึ่งเป็นคู่สัญญาที่รับงานจ้างกับองค์การบริหารส่วนตำบลโกศล ได้ดำเนินการตามสัญญาจ้าง โดยมีการส่งมอบงานและตรวจรับงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่สัญญาดังกล่าวได้ระบุความรับผิดชอบของผู้รับจ้างตามระยะเวลาการประกันงานจ้างที่นายโกวิทยังต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของงานที่อาจเกิดขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว โดยในระหว่างเวลานี้เอง นายโกวิทก็ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโกศล

ต่อมา...นายอำเภอได้มีคำสั่งให้นายโกวิทพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว เนื่องจากมีพฤติการณ์ว่า นายโกวิทเป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. ทำกับองค์การบริหารส่วนตำบลโกศล หลายสัญญา ซึ่งยังอยู่ภายในกำหนดเวลาความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของงานจ้าง ๑ ปี ถึง ๒ ปี นับแต่วันที่ได้อบรมงาน

นายโกวิทเห็นว่า สัญญาระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลโกศลกับห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. ที่ลงนามโดยตนในฐานะหุ้นส่วนผู้จัดการนั้น ได้กระทำก่อนที่ตนจะสมัครรับเลือกตั้ง และตนได้พ้นจากการเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจำกัดดังกล่าวก่อนที่จะได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว ซึ่งความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของงานตามที่กำหนดในสัญญา ก็เป็นเพียงระยะเวลาการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้ว่าจ้างอันเกิดจากความชำรุดเสียหายจากงานที่ว่าจ้าง ตนจึงมิได้มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด จึงขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนคำวินิจฉัยของนายอำเภอ

สำหรับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดี ได้แก่ มาตรา ๖๔/๒ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งกำหนดว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล **ต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น หรือที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นจะกระทำ**

- **คำวินิจฉัยขวนธุ์**

คดีนี้...ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า การจะพิจารณาว่ามีส่วนได้เสียหรือจะเป็น การขัดกันแห่งผลประโยชน์หรือไม่ กรณีตามที่พิพาทต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ว่ามีข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ใดที่แสดงให้เห็นได้ว่า บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งนั้นได้ใช้โอกาสในฐานะที่เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ดังกล่าวสร้างประโยชน์ให้แก่ตนโดยการเบียดเบียนหรือฉ้อฉลผลประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์สาธารณะ ที่ตนมีหน้าที่ต้องดูแลรักษา

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เดิมผู้ฟ้องคดีเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. มีอำนาจ บริหารจัดการแทนห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้ถอนตัวจากการเป็นผู้ถือหุ้นและหุ้นส่วนผู้จัดการ โดยมีการจดทะเบียนแก้ไขผู้เป็นหุ้นส่วนและหุ้นส่วนผู้จัดการ จากนั้น ผู้ฟ้องคดีได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ซึ่งในขณะที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งดังกล่าวไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ฟ้องคดี ได้กระทำการใดที่จะทำให้ตนได้ประโยชน์จากการเข้าทำประโยชน์หรือสัญญาหรือเข้าทำกิจการใด จากองค์การบริหารส่วนตำบลหลังจากที่ได้เป็นนายกองค้การบริหารส่วนตำบล อันเป็นการต้องห้าม ตามมาตรา ๖๔/๒ วรรคหนึ่ง ดังกล่าว

แม้ว่าห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. ยังอาจต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของงานถ้าหากมีขึ้น ภายในเวลา ๑ ปี หรือ ๒ ปี หลังจากส่งมอบงานแล้วก็ตาม ก็เป็นการกำหนดหน้าที่ของห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. ให้ต้องรับผิดชอบต่อองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตลอดตามข้อสัญญาที่ทำไว้กับองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าว เพื่อการใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายจากห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. เท่านั้น

กำหนดระยะเวลาความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องดังกล่าว แม้จะยังมีอยู่ในระหว่างที่ ผู้ฟ้องคดีเป็นนายกองค้การบริหารส่วนตำบล ก็มีได้มีผลให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นคู่สัญญาตามมาตรา ๖๔/๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แต่อย่างใด

ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งนายกองค้การบริหารส่วนตำบล เพราะเหตุเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ก. ทำกับองค์การบริหาร ส่วนตำบล จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย พิพากษาให้เพิกถอน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๕๑๖/๒๕๖๒)

- **บทสรุปขวนอ่าน**

จะเห็นได้ว่า...กรณีการเข้าดำรงตำแหน่งนายกองค้การบริหารส่วนตำบลหลังจากที่ได้ถอนตัว จากการเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจำกัดที่รับจ้างงานก่อนที่จะได้รับเลือกตั้ง แต่ยังคงอยู่ระหว่าง ความรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของงานจ้างตามสัญญา ซึ่งการพิจารณาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวถือเป็น ผู้มีส่วนได้เสียกับองค์การบริหารส่วนตำบลคู่สัญญาหรือไม่ ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ เป็นกรณีไปว่าบุคคลนั้นได้ใช้โอกาสในฐานะที่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นสร้างประโยชน์ให้แก่ตนเอง โดยเบียดเบียนประโยชน์สาธารณะหรือไม่ เมื่อมิได้มีพฤติการณ์ดังกล่าว การที่ต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่อง ของงานตามที่กำหนดในสัญญาเท่านั้น จึงยังไม่ถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะทำให้ ต้องพ้นจากตำแหน่ง

(ปรึกษาคดีปกครองได้ที่สายด่วนศาลปกครอง 1355 และสามารถศึกษาอุทธรณ์เรื่องอื่น ๆ เพิ่มเติมได้ที่ www.admindcourt.go.th)

*****